

MSN

Råd & riktlinjer för, UMTS/3G, utbyggnaden av nytt mobiltelefonisystem

UMTS - tredje generationens mobilsystem (3G) håller nu på att byggas ut i hela Sverige. UMTS ska bli ett trådlöst internet med högre överföringshastighet än GSM och NMT. Det använder högre frekvenser än dagens GSM nät. Räckvidden blir därför kortare vilket medför att antennerna måste sitta tätare.

De fyra operatörer som fått licenser för UMTS är: Vodafone, Hi3g, Orange och Tele2.

Dessa råd och riktlinjer för uppsättning av basstationer, antenner m.m. har tagits fram för att förhindra att landskapsbild och yttre miljö påverkas negativt av mobiltelefonexpansionen genom kommande utbyggnad av ny telefonistandard (UMTS) även kallad tredje generationens mobiltelefoni.

Riktlinjerna berör även hänsyn till eventuell påverkan på människors hälsa i samband med etablering av dessa nya installationer.

UMTS-systemet kräver tätare placering av antennerna i tätorten på en nivå ovanför gatuplanet, oftast på tak, och jämfört med befintliga mobiltelesystem för GSM.

Uppsättning av antenner, master och apparatrum samt kabeldragning kan vara bygglovspliktigt eller fordra en bygganmälan (se tabell nedan).

Vissa etableringar kan även komma att kräva planändring eller ny detaljplaneläggning.

En tidig kontakt bör i första hand tas med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovavdelning om osäkerhet råder om bygglovsplikt eller lämpliga placeringar. En sådan kontakt är särskilt viktig innan etablering i kulturhistoriskt värdefull bebyggelse eller i särskilt känsliga områden.

Prövning

Enligt plan- och bygglagen (PBL) 8 kap 2 § krävs bygglov för att uppföra radio- eller telemaster eller torn. Skälen till att åtgärderna är bygglovspliktiga är huvudsakligen att masterna ofta utgör framträdande inslag i stads- eller landskapsbilden. Även säkerhetsfrågorna aktualiseras i samband med att sådana höga anläggningar skall uppföras.

Vid bygglovsprövning tillämpas 3 kap 1, 2 och 10 - 18 §§ PBL. Efter bygganmälan aktualiseras delar i lagen och förordning om byggnadsverk; 2 § 1 st. p. 1 och 4 (BVL) samt 3 och 6 §§ i (BVF). Vid nyuppförande av installationer inom ej planlagda områden tillämpas även 2 kap PBL.

Bestämmelserna i PBL syftar till en anpassning till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen samt till att åtgärden inte skall medföra fara eller betydande olägenheter för omgivningen.

I BVL och BVF regleras de tekniska egenskapskraven.

Inom Nynäshamns kommun finns inga särskilda områden planlagda för maständamål m.m.

Vid etablering av basstationer, master och tillhörande installationer inom områden med fastställd detaljplan krävs att åtgärderna överensstämmer med gällande planbestämmelser.

För att underlätta den fortsatta UMTS-utbyggnaden och bygglovsprövningar förordas att kontakt tas i tidigt skede med kommunens bygglovavdelning vid miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bl.a. rörande tillämpning av planbestämmelser eller behov av ny planläggning.

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken skall samråd ske med länsstyrelsen vid uppförande av radio- och telemaster i de fall åtgärderna kan medföra skada på naturmiljön.

Etablering av mast – eller basstationslägen på mark planlagd som naturmark kan, till följd av tidigare rättsfall, komma att kräva planändring i enlighet med PBL. Sådan traditionell planändring kräver samråd och en mer omfattande ärendehantering vilket innebär att ändringen i vissa fall inte vinner laga kraft tidigast förrän inom något år från planärendets inledningskede. Planändring bör därför förberedas i god tid innan eventuell byggnation kan påbörjas. Alternativ till mast- eller basstationslägen på planlagd naturmark bör lämpligen också övervägas vid planering av systemutbyggnaden.

Samlokalisering

3 Gis har i skrivelse daterad 2002-04-24 förbundit sig att i sina master och torn upplåta utrymme för annan operatör. (se bilaga)

I bygglovprövningen kommer krav att ställas på att samlokalisering av installationslägen mellan olika operatörer sker, där så är tekniskt möjligt.

För att minimera en omfattande nybyggnation av mobiltelemaster bör även befintliga och lämpliga byggnadskonstruktioner såsom kraftledningsstolpar, järnvägsstolpar, radaranläggning, höghus m.m. i största möjliga utsträckning utnyttjas som antennbärare.

Varsamhet

Krav på varsamhet gäller (enligt PBL) för all slags bebyggelse för att bevara kulturhistoriska värden samt i övrigt karakteristiska natur- och miljövärden.

Känsliga områden

Nynäshamns kommun har utarbetat ett kartunderlag över de områden som betraktas som särskilt känsliga. Dessa områden är:

- strandskyddsområden
- riksintresseområden för kulturmiljövården
- riksintresseområden för naturvården

Känsliga områden skall undvikas.

Vid placering av master och de anläggningar som krävs till dessa skall stor hänsyn tas till de förutsättningar som finns på platsen.

Generellt skall placeringar som upplevs som störande i gaturummet eller i öppna landskap undvikas.

Om möjligt bör master lokaliseras till befintliga industribyggnader eller motsvarande.

Masters placering på byggnader

Placering av master på byggnader med kulturhistoriskt värde skall undvikas.

Viss anpassning bör ske även när det gäller andra byggnader.

Åtgärder skall utformas så att de stämmer överens med byggnadens karaktär i fråga om material och färg. Kabeldragning på fasad undviks. Placering av antenn på fasad förutsätter ett diskret utförande.

Utbyggnad av apparatrum på tak eller som ny byggnad kan komma i konflikt med detaljplanen. Ärendet kan då kräva planändring. I vissa fall kan ärendet tolkas som mindre avvikelse från befintlig plan och behöver då kungöras och berörda grannar ska ges tillfälle till yttrande.

En kraftig anhopning av antenner på hus skall undvikas. Detta påverkar bla taksiluetter och är negativt för stadsbilden.

Varsamhetskrav även inomhus

Då platsbyggd inplacering av apparatrum och kabeldragningar görs inomhus, behandlas inredningsdetaljer som t ex dörrar och paneler med varsamhet. Byggnadsmålan erfordras i de flesta fall inte men PBL:s varsamhetskrav gäller likväl.

Apparatrum på tak, fristående teknikbodar

Utbyggnad av apparatrum på tak eller som ny byggnad (teknikbod) kan komma i konflikt med detaljplanen. Ärendet kan då kräva planändring. I vissa fall kan ändringen tolkas som mindre avvikelse från befintlig plan och behöver då kungöras och berörda grannar ska ges tillfälle till

yttrande. För fristående teknikbodar utomhus bör strävan vara att göra dem små och diskreta exempelvis motsvarande s.k. minibas-bodar. Dessa byggnaders utformning ska även anpassas arkitektoniskt gentemot närliggande bebyggelse och övrig omgivning.

Strålningsrisker

Statens Strålskyddsinstitut (SSI) har efter flera utredningar av strålningsförhållanden kring fasta mobiltelefoninstallationer och gemensamt med Socialstyrelsen dragit slutsatsen att basstationer för mobiltelefoni normalt inte kan medföra överexponering jämfört med internationellt rekommenderade gränsvärden.

För att säkerställa att givna gränser underskrids och för att kunna ge korrekt information om strålningsförhållandena skall strålningsnivåerna mätas när verksamheten startar eller förändras. Mätningarna ska naturligtvis syfta till att visa den högsta nivå som allmänhet och boende kan utsättas för. Sådana mätningar kommer att krävas av verksamhetsutövaren med stöd av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap, i miljöbalken och skall redovisas till förvaltningen innan godkänt slutbevis kan utfärdas.

Buller

I bostadsområden ska den sammanlagda bullernivån utomhus från teleinstallationen eller dess tillhörande ventilationsanläggningar och kylfläktar inte överskrida Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller, 1978:5.

Installationer i exempelvis apparatrum ska utformas så att ljudnivån (från t.ex. kylfläktar) inom och utom bostäder inte överstiger värden enligt Boverkets byggregler, BBR. I naturområden eller motsvarande som ursprungligen betraktats som "tysta" skall särskilt hänsynstagande ske så att eventuella nya installationer inte bidrar till en allmänt höjd ljudnivå. Ovanstående riktlinjer för buller kan även komma att skärpas vid fastställelse eller ändring av detaljplanebestämmelser.

Planläggning, Planändring och Avtal

Behov av detaljplanläggning eller planändringar regleras i Plan och bygglagen, PBL.

Planeringsprocessen bygger på öppen dialog med medborgare, myndigheter och andra intressenter. Detaljplanen ska, om det inte kan anses onödigt, grundas på ett planprogram och i vissa fall innehålla en miljökonsekvensbeskrivning. I vissa fall kan enklare planförfarande tillämpas, men detta förutsätter oftast att planen saknar intresse för allmänheten.

Vilket planförfarande som blir aktuellt vid utbyggnad av UMTS avgörs av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Fördjupad översiktsplan

Som effekt av det pågående arbetet och efterföljande fastställelse av detta dokument kan områdesvisa begränsningar tillkomma och nya utbyggnadsplaner komma att påverka utbyggnaden av UMTS. Operatörer av UMTS-nät bör därför beakta kommande detaljplanläggningar m.m.

som i vissa fall kan ställa nya krav på nytillkommande och redan befintliga installationer.

Avtal

När kommunal mark eller kommunala byggnader aktualiseras för etablering av master, antenner eller tillhörande installationer tecknar kommunen avtal med varje enskilt bolag eller operatör.

Omprövning av råd & riktlinjer

Nynäshamns kommun förbehåller sig rätten att ompröva eller uppdatera dessa riktlinjer ifall nya rön eller andra omständigheter så kräver.

När behövs Bygglov, Byggnämnan eller Planläggning?

Bygglov och Byggnämnan

	Bygglov	Byggnämnan
Mast, antenn eller antennbärare	Ja, med undantag för dels ostagade rörantennar lägre än 5 meter, dels enstaka lådformiga eller motsvarande antenner med fasadarea mindre än 0,5 m ²	Ja, i samband med bygglov samt för bygglovsbefriade installationer såsom rörantennar lägre än 5 meter, dels enstaka lådformiga antenner eller motsvarande med fasadarea mindre än 0,5 m ²
Anordningar för kabeldragning på fasad	Ja, med undantag för enstaka tunna kablar	Nej
Apparatrum inom byggnad	Nej	Nej, med undantag för om ingrepp görs i bärande konstruktioner
Apparatrum som tillbyggnad eller nybyggnad (teknikbod)	Ja	Ja
Mast / Torn	Ja	Ja

Förhandsbesked

Förhandsbesked om bygglov bör begäras innan djupare planering eller projektering av nya installationer, mastlägen m.m. sker.

Bygglov

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har blankett för ansökan

om bygglov och förhandsbesked, finns även på vår hemsida, www.nynashamn.se. Till bygglovsansökan bifogas situationsplan, fasadritningar, plan och sektion, samt utförandebeskrivning.

Bilder och fotografier som illustrerar den planerade mastens eller antennens utformning och framtoning i miljön skall bifogas för att underlätta bedömningen av ansökan.

Utbredning och fältstyrka för elektromagnetisk strålning i installationens närområde samt från installationen i närliggande bostäder ska redovisas. Omfattningen av redovisningen anpassas till det aktuella fallet för att underlätta förvaltningens bedömning.

Bygganmälan

Bygganmälan görs på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens blankett och inlämnas till förvaltningen senast tre veckor innan arbetet påbörjas.

Ritningar

Alla ritningar som inlämnas skall vara fackmässigt utförda och lämnas i 3 omgångar, kopierade med svart på vitt papper och nedvikta till A4-format. Lämplig skala för situationsplan är 1:400 och för övriga ritningar 1:100.

Avgifter

Avgift för bygglov, bygganmälan och planläggning eller planändring tas ut enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige.

Stöd i detaljplaner

Bygglovsansökan prövas generellt mot eventuell detaljplan och dess planbestämmelser. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bör därför kontaktas för samråd eller information i tidigt skede.